

ลำพญาทองถิ่น

นำเสนอเมื่อ : 17 ธ.ค. 2551

ความเป็นมาของพญา สังคมอีสานในสมัยโบราณ เป็นสังคมสงบสุข ในน้ำมีปลาในนามีข้าว หนาฝนทำไร่นาหาปลาเลี้ยงชีพ หลังจากเก็บเกี่ยวเสร็จแล้วจะพักผ่อนอยู่กับบ้านเรือน ตอนเย็นๆ สาวๆ จะไปหาเก็บหัวเก็บพื้ตามป่าไผ่กลบาน กลางคืนจะมีการลงขวงเข็นฝ้าย กลางวันจะทำการดำหูกตอนเย็นๆ ผู้ชายก็จะไปหาอยู่หากิน คือไปหาปลาตามหนองนาห้วยหนองมาเป็นอาหาร การเป็นอยู่ของชาวบ้านอีสาน จะสับเปลี่ยนหมุนเวียนอยู่อย่างนี้ คือ จะมีความอบอุ่นสงบสุขทำให้เกิดวาระกรรมที่มีคุณค่าทางสังคมในดินแดนแห่งนี้ เช่น สังข์ศิลป์ชัย ผาแดงนางไอ่ กภาพเกษ และพญา เป็นต้น วาระกรรมเหล่านี้ได้สืบทอดกันมาตั่งบรรพกาล จึงทำให้เกิดเป็นมรดกอันล้ำค่าของชาวอีสานโดยแท้.... การพูดพญา หรือการจ่ายพญา ได้สืบทอดกันมากกว่า ๓,๐๐๐ ปี จึงกลายเป็นประเพณีวัฒนธรรมอันล้ำค่าของชาวอีสาน พญาเป็นเพียงคำพูดที่ต่อเนื่องกันมา หรือจำต่อกันมาๆ มาไม่มีการเรียนการสอนในสถานศึกษาอย่างจริงจัง ปล่อยให้วาระกรรมส่วนนี้ค่อยๆ หดไปจากสังคมชาวอีสาน ซึ่งเป็นที่น่าเสียดายเป็นอย่างยิ่ง จึงขอฝากให้ลูกอีสานทุกท่านได้ช่วยกันศึกษา จดจำและนำไปใช้หรือถ่ายทอดกันต่อไปเป็นหลักสูตรเรียนในสถานศึกษาได้ ในนามวาระกรรมทองถิ่น จะทำให้อารมณ์ชื่นนี้ได้อยู่คู่กับชาวอีสานสืบไป